

Contactpersoon

C.W. van Vuuren

T 078 770 2624

E cw.van.vuuren@dordrecht.nl

Van wethouder Chris van Benschop
Aan Raad
Datum 22-09-2023

Betreft Beantwoording technische vragen Herijking Wmo n.a.v. commissie
12 september 2023

Inleiding

In de eerste oordeelsvormende vergadering over de nota Dordts Afwegingskader Herijking Wmo zijn door uw raad technische vragen gesteld. Sommige vragen zijn al beantwoord in deze vergadering. De rest van de vragen beantwoorden we enerzijds in de collegereactie op het advies van de Adviesraad Wmo en Jeugd (die u ook als bijlage bij deze vergadering heeft ontvangen) en anderzijds in deze memo.

Vooraf wil ik u meegeven dat met het aannemen van de Nota Dordts afwegingskader Wmo de verordening nog niet is herijkt. Het proces is namelijk opgeknipt in twee stappen:

1. het oordeel van de raad over het Dordts afwegingskader herijking Wmo. We willen hiermee eerst bepalen wat de 'Dordtse bril' is en de samenhang met de Integrale Visie sociaal domein borgen.
2. de vertaalslag van dit oordeel over het afwegingskader naar de herijkte verordening Wmo. Dit heeft als voordeel dat de herijkte verordening nog in de gemeenteraad komt (verwachting raad november). We verwachten door deze werkwijze een zorgvuldig(er) proces te doorlopen.

Informereren Wmo-klienten

Correspondentie naar alle Wmo-klienten van de SDD over de gevolgen van de herijkte Wmo, start op 9 november. Deze datum is na verwachte besluitvorming in de Dordtse gemeenteraad, onze gemeente besluit als laatste gemeente in de regio over de nieuwe verordening.

Het is dus voor de uitvoerbaarheid bij de SDD van belang, dat er in de raad van november een besluit wordt genomen over de herijkte verordening Wmo.

Voor de hele Drechtsteden geldt dat, hoewel de verordening met terugwerkende kracht op 1 oktober 2023 gaat gelden, er voor bestaande Wmo-klienten tot 1 januari 2024 nog geen wijzigingen ingaan.

De SDD gaat Wmo-klienten al wel informeren over het nieuwe geïndexeerde abonnementstarief van €20,60 dat per 1 januari 2024 gaat gelden, dit bedrag is op Prinsjesdag bekend gemaakt.

Wachten op landelijke wetgeving, aandacht voor middeninkomens, wachtlijsten

Het kabinet werkt nog aan de wijziging om over te gaan op inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Het verwachte ingangsjaar is 2026. Op dit moment is onduidelijk vanaf welk inkomen de eigen bijdrage omhoog zal gaan.

Middeninkomens hebben onze aandacht, maar zijn niet de primaire doelgroep van het gemeentelijk minimabeleid. Het is aan het Rijk om de bestaanszekerheid (waaronder voldoende inkomen en toegang tot zorg en ondersteuning) te

waarborgen. Gemeentelijke inkomens ondersteuning gaat tot maximaal 150% van het WSM (alleen bij het Kindtegoed voor kinderen 12+).

Omdat er nu al sprake is van schaarste, met name in beschikbare hulp door tekorten op de arbeidsmarkt, en deze schaarste steeds verder zal toenemen, willen we nu al starten met de oproep aan de inwoner om kritisch te kijken naar wat men zelf of samen met naasten kan regelen. Hierdoor blijven de gemeentelijke middelen zo veel mogelijk beschikbaar voor inwoners in de meest kwetsbare situaties. Iets soortgelijks gebeurt nu in de VVT sector met de beweging 'Ouder worden 2040' om senioren van reablement/ eigen kracht zich vroegtijdig voor te bereiden op ouder worden in de thuissituatie.

We maken in het afwegingskader verschillende keuzes die naast elkaar staan. In de toekomst zijn er meer keuzes te maken (bijvoorbeeld bij de aankomende aanbesteding van huishoudelijke ondersteuning in 2025) waarbij dit afwegingskader en uiteindelijk ook de Dordtse Integrale Visie sociaal domein leidend zijn.

De impact van deze keuzes, kunnen niet één op één worden gekoppeld aan bijvoorbeeld de vermindering van wachtlijsten. Maar alles bij elkaar opgeteld, zullen de keuzes, in de context van een groeiend tekort aan personeel, invloed hebben op welk aanbod we met welke kwaliteit willen behouden voor welke inwoners. Wij kiezen voor weloverwogen aangescherpt aanbod van goede kwaliteit voor de meest kwetsbare inwoners. Welke bijdrage de keuzes in dit afwegingskader precies gaan leveren, kunnen we nu niet beantwoorden, maar dát het een bijdrage gaat leveren, is evident en nodig.

Normaliseren, wat zijn tegenslagen, wat accepteren we niet

Het leven gaat niet altijd over 'gelukkig zijn', tegenslagen horen bij het leven. Een voorbeeld is, als je ouder wordt, komt dat (in sommige gevallen) met gebreken. Normaliseren is dat we het gesprek binnen onze gezinnen hebben over het 'ouder worden'. En ook over welke zaken de inwoner zelf kan regelen (indien aanwezig met het sociaal netwerk) of waar hulp van de overheid voor nodig is.

Uiteindelijk moet er fundamenteel een cultuurverandering teweeg worden gebracht binnen het sociaal domein om benodigde voorzieningen beschikbaar te houden voor de kwetsbaarste inwoners. Het is goed om ons te realiseren dat het veranderen van een cultuur niet vandaag op morgen geregeld is.

Knoppen waar aan is gedraaid in de herijking

Voor u ligt een eerste pakket aan maatregelen om de te zorgen dat de schaarste in beschikbare hulp terecht komt bij de kwetsbaarste inwoners van Dordrecht. In het voorjaar vertelden we u in drie beeldvormende sessies over het doelgroepenvervoer en de herijking Wmo over een aantal knoppen waar aan kan worden gedraaid. Vanwege de uitvoerbaarheid voor de sociale dienst is er voor gekozen om de knoppen waaraan kan worden gedraaid regionaal af te stemmen. Iedere gemeente is vrij geweest om binnen deze voorgestelde knoppen eigen keuzes te maken. Deze knoppen zijn:

Toegang

De toegang tot de maatwerkvoorzieningen is bij wet geregeld, iedere inwoner is gelijk. Er is in ieder geval tot 2026 geen ruimte om onderscheid te maken in inkomen. Wel is het, in de tussentijd, onze taak om bewustwording te creëren. Wanneer je ergens recht op hebt, hoeft dit namelijk niet automatisch te betekenen dat je gebruik maakt van dat recht. Hiervoor doelen we op de

draagkracht-draaglast verhouding van de inwoner en diens netwerk. Verstevigen van andere passende mogelijkheden in de vorm van algemene voorzieningen en de kennis daar over verspreiden bij medewerkers in de toegang, is ook een knop.

Eigen Bijdrage

De Eigen Bijdrage voor het abonnementstarief voor de maatwerkvoorzieningen is voor iedereen gelijk ongeacht zijn of haar inkomen.

Voor algemene voorzieningen geldt nu nog geen eigen bijdrage. Om met hetzelfde gemeentelijke budget meer inwoners te kunnen helpen, is het voorstel een eigen bijdrage te gaan vragen voor de wasservice (alle inwoners maken kosten wanneer ze wassen) en de zorgoppas. In de uitvoeringsplannen die onderdeel worden van de Integrale Visie sociaal domein zal worden onderzocht of we voor meer algemene voorzieningen een eigen bijdrage kunnen gaan vragen.

PGB

Het uitgangspunt is dat de Wmo-klant keuzevrijheid heeft voor Zorg in Natura of pgb. Daarnaast is onze prioriteit dat we het juiste tarief rekenen voor de hulp via pgb (uitspraak CRvB). We kiezen nu wel voor de knop 'aanschaffen vrij besteedbaar bedrag'. Wanneer in de toekomst het aantal pgbhouders stijgt, blijven ook deze kosten meestijgen.

Doelgroepenvervoer

Binnen de knoppen rondom het doelgroepenvervoer Wmo is het belangrijk dat we streven naar voldoende beschikbare ritten voor onze inwoners die het nodig hebben. Hiervoor hebben we gekeken hoe we het beschikbare personeel het meest doelgericht kunnen inzetten:

- Door in te zetten op dagbesteding bij passende locaties dichterbij, komen chauffeurs eerder beschikbaar voor het collectief vraagafhankelijk vervoer (CCV).
- Door het combineren van het CCV en het dagbestedingsvervoer kunnen we aantrekkelijkere contracten bieden aan chauffeurs.
- Het maximeren van het aantal te rijden kilometers, heeft een dempend effect op de aanvragen en zo kan schaarste beter worden verdeeld.
- Door in te zetten op differentiatie in tarieven voor daluren en spits is de verwachting dat met het aantal beschikbare chauffeurs en voertuigen het effectiefst kan worden ingezet.

Voor het in de commissie besproken scenario van het niet langer gedogen van medische ritten, is weinig draagvlak. Niet iedereen heeft een alternatief voor handen. Daarnaast is het moeilijk te toetsen of het een medische rit betreft of een bezoek in het sociaal netwerk.

Uitspraak Centrale raad van beroep inzake PGB Informeel tarief

De gemeente Dordrecht volgt de uitspraak van 16 augustus 2023 van de Centrale Raad van Beroep (hierna CRvB) over het pgb informele zorg. Dit betekent dat deze tarieven naar boven zullen worden aangepast.

Pgbhouders zijn hierover nog niet geïnformeerd door de SDD omdat we hiervoor de bekendmaking van de vernieuwde CAO tarieven VVT afwachten. Door op de doorrekening van de tarieven te wachten, ambtelijk is de verwachting is dat deze tarieven (inclusief de vermeerdering) met een paar weken bekend en doorgerekend zijn, kan de correctie met zo min mogelijk

administratieve belasting voor de pgbhouder en de zorgverlener worden uitgevoerd.

Het is aan de gemeente om te kiezen of deze tarieven ingaan per 1 januari 2024 of met terugwerkende kracht per 1 januari 2023.

Technische wijziging

In zowel de huidige Verordening Wmo als in de nieuwe (herijkte) verordening Wmo is het pgb-tarief informele huishoudelijke ondersteuning gekoppeld aan het WML. Wanneer de tarieven bekend zijn, is een juridisch technische wijziging van de verordening noodzakelijk. Deze technische wijziging wordt op dit moment door de sociale dienst voorbereid en wordt op een later moment, naar verwachting november, aangeboden aan de gemeenteraden.

Wanneer informele zorgverlener

We hebben hierbij aandacht voor de definitie van informele zorgverleners, deze zijn niet perse naasten uit het sociaal netwerk, maar ook zorgprofessionals zonder BIG registratie, of zelfstandig ondernemers/freelancer die niet ingeschreven zijn bij de Kamer van Koophandel.

Eerdere correspondentie SDD over de verlaagde tarieven

Over de verlaging van de tarieven informele zorg , waartoe in februari 2022 is besloten, heeft de sociale dienst de huidige pgbhouders voor informele HO brieven gestuurd over de verlaging. Planning van de SDD was om de tarieven te verlagen in drie delen, samenhangend met het moment van herindicatie. De eerste twee groepen pgbhouders hebben inmiddels het lagere tarief.

Voor één groep geldt dit dus nog niet, namelijk de cliënten waarvoor de verlaging per 1 januari 2024 zou ingaan. Vanwege de uitspraak van de CRvB over de informele pgb-tarieven en vanwege de uitkomsten van de raadssessies, is besloten om deze brieven niet te sturen.

Na besluitvorming zullen deze inwoners worden geïnformeerd over het tarief dat zij vanaf 1 januari 2024 ontvangen.

Betalen abonnementstarief uit vrij besteedbaar bedrag

In de knoppennotitie herijking Wmo staat als nadeel genoemd dat inwoners hun eigen bijdrage abonnementstarief Wmo kunnen betalen uit het vrij besteedbaar bedrag pgb. Wij geven de SDD het advies mee dat deze tekst verwijderd wordt uit de knoppennotitie.

Dit is ons inziens een niet op gebaseerd op feiten. Het is tenslotte een vrij besteedbaar en daarmee een verantwoordingsvrij deel binnen het tarief.

Differentiatie bij afschaffen vrij besteedbaar bedrag

Het is niet mogelijk om bij afschaffing van het verantwoordingsvrije bedrag onderscheid te maken per Wmo voorziening. Als gemeente besluit je in zijn algemeenheid of een verantwoordingsvrij bedrag wel of niet onderdeel van het pgb is.